

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра медсестринство

Зоря Б.П.

КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ З ТОКСИКОЛОГІЄЮ

Методичні вказівки

для виконання практичних робіт

студентами денної форми навчання

спеціальності 223 «Медсестринство» галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

Тема 1. Вступ. Загальна фармакологія. Виписування рецептів на різні лікарські форми. Поняття фармакодинаміки та фармакокінетики.

План.

1. Предмет і завдання фармакології.
2. Шляхи пошуку нових лікарських засобів.
3. Шляхи введення ліків .
4. Фармакокінетика лікарських речовин.
5. Фармакодинаміка лікарських речовин.

Завдання до практичного заняття.

Дайте відповідь на такі питання:

1. Що вивчає фармакологія? З яких розділів вона складається?
2. Етапи розвитку фармакології. Внесок вітчизняних вчених у розвиток фармакології.
3. Дайте визначення термінів з розділу загальної рецептури відповідно до Закону України «Про лікарські засоби».
4. Які є форми рецептурних бланків? Структура рецепта.
5. Правила виписування рецептів.
6. Порівняльна характеристика лікарських форм.

Тести:

1. Водна витяжка з твердих частин рослин - це:

- а) infusum;
- б) decoctum;
- в) tinctura;
- г) solutio;
- д) emulsum.

2. Лікарська форма, до складу якої входять лікарська речовина та вазелін:

- а) мазь;
- б) супозиторій;
- в) лінімент;
- г) паста;
- д) пластир.

3. Визначте дозовані лікарські форми:

- а) таблетки, супозиторії;
- б) драже, мазі;
- в) настойка, екстракт;
- г) відвар, настій;
- д) гранули, капсули.

4. Суспензія - це:

- а) нерозчинена тверда лікарська речовина в розчиннику;
- б) водна витяжка з м'яких частин рослин;
- в) прозора суміш лікарських речовин та розчинника;
- г) спиртова витяжка з лікарських рослин;
- д) суміш рідкої олії та дистильованої води.

5. Дистильовану воду використовують при виготовленні:

- а) настою, відвару;
- б) настойки, новогаленових препаратів;
- в) екстракту густого, суспензії;
- г) настою, настойки;
- д) розчину, екстракту рідкого.

6. Визначте тверду недозовану лікарську форму:

- а) гранули;
- б) таблетки;
- в) драже;
- г) капсули;
- д) порошок масою від 0,1 до 1,0 г.

7. Визначте лікарську форму, яку застосовують усередину і дозують ложками:

- а) настій;
- б) екстракт рідкий;
- в) настойки;
- г) новогаленові препарати;
- д) лінімент;
- е) крахмаль.

8. Пацієнтові призначено 25 мг дихлотіазиду. Є таблетки по 0,05 г. Яку дозу препарату слід дати пацієнтові:

- а) 1/2 таблетки;
- б) 1 таблетку;
- в) 1/4 таблетки;
- г) 2 таблетки;
- д) 1,5 таблетки?

9. Визначте шлях введення, що не належить до ентеральних:

- а) пероральний;
- б) ректальний;
- в) субрахноїдальний;
- г) сублінгвальний;
- д) суббукальний.

10. Визначте, що не вивчає фармакокінетика:

- а) розподіл;
- б) абсорбцію;
- в) біотрансформацію;
- г) фармакологічні ефекти;
- д) елімінацію.

11. Пацієнтові призначено внутрішньом'язово лікарський препарат. Яка з маніпуляцій сповільнює абсорбцію препарату:

- а) застосування тепла;
- б) масаж після проведення ін'єкції;
- в) застосування холоду;
- г) спонукання пацієнта до активності;
- д) спонукання пацієнта до рухів нижніх кінцівок?

12. Пацієнт при тривалому застосуванні лікарського засобу відчув, що зменшився фармакологічний ефект. Визначте причину:

- а) лікарська залежність;
- б) кумуляція;
- в) синергізм;
- г) звикаання;
- д) ідіосинкразія.

13. Пацієнт знепритомнів, йому дали вдихати пари нашатирного спирту. Хворий опритомнів. Визначте дію препарату:

- а) резорбтивна;
- б) рефлекторна;
- в) місцева;
- г) зворотна;
- д) незворотна.

14. В анатації до препарату вказано, що він виявляє тератогенну дію. Що це означає:

- а) неімплантована бластоциста гине;
- б) наслідок реакції зрілого плода на ліки;
- в) виникнення аномалій розвитку плода;
- г) ідіосинкразія (гіперчутливість);
- д) наслідок генної мутації?

15. При змішуванні розчинів папаверину гідрохлориду з препаратами наперстянки утворюється осад. Визначте вид взаємодії ліків:

- а) взаємодія при резорбції;
- б) фармацевтична несумісність;
- в) взаємодія при метаболізмі ліків;
- г) взаємодія на рівні механізму дії;
- д) взаємодія на рівні фармакологічних ефектів.

16. Разова доза етазолу становить 0,5 г. При лікуванні перша доза препарату - 2 г. Визначте назву цієї дози:

- а) курсова;
- б) добова;
- в) ударна;
- г) токсична;
- д) летальна.

Задачі

1. Визначте лікарські форми:

- їх виготовляють із желатину, кератину. У них вміщують дозовані лікарські речовини, що мають неприємний смак;
- в одному пакеті є лікарська речовина у формі порошку масою 5 г, а в другому - 10 порошків масою по 0,5 г. Дайте назву лікарським формам;
- ця форма складається з подрібненої лікарської речовини, що не розчиняється в розчиннику. Застосовують для вживання всередину та для внутрішньом'язового введення;
- це водна витяжка з м'яких частин лікарських рослин. Готують в аптеці та в домашніх умовах;
- це водні, водно-спиртові та інші витяжки з рослинної сировини. Вони максимально очищені від баластних речовин, мають більшу фармакологічну активність;
- ця лікарська форма є одворідною прозорою сумішшю однієї або кількох речовин у розчиннику;
- густа мазь, що містить від 25 до 65 % порошкоподібної речовини;
- це дозова лікарська форма, що має тверду консистенцію за кімнатної температури і плавиться при температурі тіла. Застосовують для місцевої та резорбтивної дії.

2. Пацієнт уживає фенобарбітал (індукує вироблення ферментів печінки) та дексаметазон. Лікар відмінив фенобарбітал. Як, на вашу думку, слід змінити дозу дексаметазону?

3. Пацієнту потрібна швидка допомога. Яким з ентеральних шляхів буде досягнута швидка абсорбція?
4. У вас у шприці стерильний водний гіпертонічний розчин. Визначте шлях введення. Відповідь обґрунтуйте.
5. У пацієнтки К. хвора печінка. Для лікування серцевої недостатності потрібні препарати наперстянки - дигоксин або дигітоксин. Дигітоксин метаболізується в печінці, а дигоксин виводиться з організму без змін. Який препарат буде найбезпечнішим для пацієнтки?
6. Дитині віком 3 роки і з масою тіла 15 кг призначено левамізол (декарис). В аптеці є таблетки по 0,05 г (50 мг). Поясніть, яку частину таблетки слід вживати, якщо дітям призначають препарат у дозі 2,5 мг/кг?
7. Пацієнтові призначено препарат заліза. Які поради слід дати йому щодо сумісності лікарського препарату з їжею? Відповідь обґрунтуйте.